

«O'zbekekspertiza» AJ
BIZNES REJA

**Granova navli qalampirini 20 gektar yerda yil davomida
yetishtirish bo'yicha O'zbekistonda amalga oshiriladigan
loyiha**
BIZNES-REJASI

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

Mundarija

1. Loyiha haqida qisqacha ma'lumot	3
2. Granova qalampiri.....	4
3. Bozor tahlili.....	6
4. Huquqiy va soliq masalalari.....	7
5. Ishlab chiqarish rejasi.....	8
6. Moliyaviy reja	9
7. Marketing strategiyasi.....	11
8. Xatarlar va ularni kamaytirish choralari	11
Xulosa.....	12
Ilova. Moliyaviy ko'rsatkichlar va pul oqimi grafigi.....	13

«O'zbekekspertiza»
AJ

Biznes-reja
*Granova qalampirini 20 gektarda
yetishtirish*

Granova qalampiri navini yil davomida yerda yetishtirish bo'yicha O'zbekistondagi biznes-reja

1. Loyiha haqida qisqacha ma'lumot

Loyihaning maqsadi Toshkent viloyatida Granova qalampiri navini yetishtirish va eksport qilish bo'yicha qishloq xo'jaligi biznesini tashkil etishdir. Loyiha mavsumiy davrda ochiq yer maydonlaridan va yil davomida issiqxonalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Shu tariqa, yer butun yil davomida maksimal darajada samarali ishlatiladi va mahsulotlar qo'shni va uzoq mamlakatlarga eksport qilinadi.

«O'zbekekspertiza»
AJ

Biznes-reja
*Granova qalampirini 20 gektarda
yetishtirish*

1.1. Loyiha asosiy ko'rsatkichlari:

- Boshlang'ich investitsiya: 1,5 million AQSh dollari.
- Yerni maydoni: 20 gektar.
- Hosildorlik: ochiq yerda bir gektarda 30 tonnagacha, issiqxonalarda bir gektarda 40 tonnagacha qalampir.
- Yerni issiqxonalar bilan qamrab olish ulushi: yerning 25% (5 gektar) issiqxonalar uchun, 75% (15 gektar) ochiq yer uchun.
- Ochiq yerda yetishtirish davri: 6-7 oy, issiqxonalarda yil davomida.
- Loyiha rentabellik muddati: 3-4 yil.
- Sof foyda: yalpi daromadning 40% gacha.

2. Granova qalampiri

Granova qalampiri yuqori hosildor va talabchan shirin qalampir navi bo'lib, yorqin ta'mi va ajoyib hosildorlik ko'rsatkichlari bilan ajralib turadi. Uning noyob xususiyatlari va keng qamrovli qo'llanilishi tufayli u ichki va xalqaro bozorlarda talabgir.

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

2.1. Granova qalampiri asosiy xususiyatlari:

1. Rangi va shakli:

- Granova qalampirlari yorqin qizil yoki to'q yashil rangda bo'lib, bu iste'molchilar uchun jozibali qiladi.

- Mevalar qalin va suvli devorlari bilan kubik shakliga ega bo'lib, ular ajoyib ta'mi va yuqori ozuqaviy qiymatga ega.

2. O'lchami va vazni:

- Bir mevaning o'rtacha vazni 180 dan 250 grammgacha.

- Devorning qalinligi 6-8 mm, bu esa qalampirni pishirish, konservalash va eksport qilish uchun mos qiladi.

3. Ta'mi:

- Granova qalampiri shirin ta'mga ega, achchiq emas, xushbo'y tuzilishga ega, bu esa uni yangi iste'mol qilish, salat tayyorlash, konservatsiya qilish va oshxonada qo'llash uchun mukammal qiladi.

4. Hosildorlik:

- Ushbu navning hosildorligi juda yuqori — ochiq yerda bir gektardan o'rtacha 30 tonna, issiqxonalarda esa 40 tonnagacha hosil olish mumkin.

5. Yetilish muddati:

- Granova o'rtacha kech yetiluvchi navga kiradi. Niholdan to'liq yetilgan meva hosiliga qadar bo'lgan davr taxminan 110-120 kunni tashkil etadi, bu uni O'zbekiston kabi issiq iqlimga ega hududlarda tijorat asosida yetishtirish uchun mos qiladi.

6. Barqarorlik:

- Granova navi turli iqlim sharoitlariga yaxshi moslashgan va asosiy kasalliklarga chidamli, bu esa o'simliklarni himoya qilish vositalariga minimal xarajatlar bilan barqaror hosil olishni ta'minlaydi.

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

7. Iqtisodiy foyda:

- Uning yuqori hosildorligi va ajoyib ta'mi uni eksport uchun jozibali qiladi. Qalampirlar oson tashiladi va yaxshi saqlash muddati bor, bu esa ularni xalqaro bozorlarda talabgir qiladi.

8. Qo'llanilishi:

- Ushbu nav yangi holda va qayta ishlash uchun keng qo'llaniladi. Uni konservalash, muzlatish va turli taomlar tayyorlashda qo'llashadi, bu esa uni individual iste'molchilar va oziq-ovqat sanoatida talabgir qiladi.

Granova qalampiri tijorat asosida yetishtirish va eksport qilish uchun juda mos keladi, chunki u yuqori hosildorlik, iqlim sharoitlari va kasalliklarga chidamlilik hamda mevalarning yuqori sifatini ta'minlaydi. Ushbu nav ichki bozorda ham, xalqaro bozorda ham talabgir, bu esa uni uzoq muddatli qishloq xo'jaligi loyihalari uchun ajoyib tanlovga aylantiradi.

3. Bozor tahlili

3.1. Ichki bozor

O'zbekiston bozorida yuqori sifatli sabzavotlarga, jumladan qalampirga talab o'smoqda. Biroq, loyiha eksportga yo'naltirilgan, chunki bu yuqori daromadlilikni va davlat ko'magini ta'minlaydi.

3.2. Tashqi bozorlar

Asosiy eksport yo'nalishlari:

- Qozog'iston va Rossiya — sabzavotlarga yuqori talab va qulay logistika sharoitlariga ega qo'shni davlatlar.
- Yevropa Ittifoqi — yuqori sifat standartlariga ega yirik bozor, ammo muvaffaqiyatli kirish imkoniyati mavjud bo'lganda yuqori narxlarni olish mumkin.
- BAA va Xitoy — ekologik toza mahsulotlarga talab oshib borayotgan istiqbolli bozorlar.

	«O‘zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

3.3. Raqobat

Xalqaro bozorlarda asosiy raqobatchilar Turkiya, Marokash va Ispaniyadir. Biroq, O‘zbekiston bir qancha raqobatbardosh ustunliklarga ega: past ishlab chiqarish xarajatlari, soliq imtiyozlariga kirish imkoniyati va qulay geografik joylashuv.

4. Huquqiy va soliq masalalari

4.1. Soliq imtiyozlari

O‘zbekiston hukumati qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini eksport qiluvchi korxonalar uchun soliq imtiyozlarini taqdim etadi:

- Foyda solig‘i: eksportda foyda solig‘idan ozod qilinadi.
- QQS (Qo‘shilgan qiymat solig‘i): eksport faoliyatida undirilmaydi.
- Subsidiyalar: MDH va uzoq xorijiy mamlakatlarga eksport qilganda transport xarajatlarining 50% gacha qoplab berilishi mumkin.

4.2. Yer ijarasi bo‘yicha imtiyozlar

Fermerlar qishloq xo‘jaligi mahsulotlari eksportiga yo‘naltirilgan loyihalarni amalga oshirayotganlarida, yer uchastkalarini ijaraga olishda sezilarli chegirmalarga ega bo‘lishlari mumkin (50% gacha).

4.3. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i

Xodimlar jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘iga tortiladi, bu stavka 12% ni tashkil etadi, bu moliyaviy hisob-kitoblarda hisobga olinishi kerak.

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

5. Ishlab chiqarish rejasi

5.1. Yetishtirish davri va yerning ishlatilishi

Yer ikki usulda foydalaniladi:

1. Ochiq yer (yerning 75% — 15 gektar) qalampirini aprel oyidan oktyabr oyigacha yetishtirish uchun ishlatiladi.
2. Issiqxonalar (yerning 25% — 5 gektar) yil davomida ishlab chiqarishni ta'minlaydi va mahsulotni barqaror yetkazib berishni kafolatlaydi.

Sovuq oylarda ochiq yerning qolgan qismida sovuqqa chidamli ekinlar, masalan, karam, rediska va ismaloq yetishtiriladi.

5.2. Texnologik jarayon

1. Yerni tayyorlash: o'g'itlash, tomchilatib sug'orish tizimini o'rnatish.
2. Qalampirni ekish: ko'chatlardan foydalanish hosildorlikni oshiradi.
3. Sug'orish va o'simliklarga g'amxo'rlik qilish: yuqori sifatli mahsulot olish uchun zamonaviy usullar va organik o'g'itlardan foydalaniladi.
4. Hosil yig'ish va qayta ishlash: mahsulotlarni eksport qilish uchun saralash va qadoqlash.

5.3. Jihozlar va materiallar

Loyihada quyidagi jihozlar kerak bo'ladi:

- Issiqxonalar (5 gektar): \$400,000.
- Tomchilatib sug'orish tizimi: \$150,000.
- Hosil yig'ish va qadoqlash uchun jihozlar: \$100,000.
- Mahsulotni vaqtincha saqlash ombori: \$200,000.

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

5.4. Investitsiya xarajatlari

Nomi	Narxi (AQSh dollari)
Yer ijarasi (20 gektar)	50,000
Yerni tayyorlash	70,000
Issiqxonalar (5 gektar)	400,000
Tomchilatib sug'orish tizimi	150,000
Hosil yig'ish va qadoqlash jihozlari	100,000
Ombor va qadoqlash materiallari	200,000
Ishchilar va mutaxassislar ish haqi	300,000
Boshqa xarajatlar	100,000
Umumiy boshlang'ich xarajatlar	\$1,370,000

6. Moliyaviy reja

6.1. Hosildorlik va daromad

- Ochiq yerda bir gektar hosildorlik: 30 tonna/ga.
- Issiqxonalarda bir gektar hosildorlik: 40 tonna/ga.
- Issiqxona maydoni: 5 gektar.
- Ochiq yer maydoni: 15 gektar.

Jami hosil hajmi:

- Ochiq yer (15 gektar): $15 * 30$ tonna = 450 tonna.
- Issiqxonalar (5 gektar): $5 * 40$ tonna = 200 tonna.
- **Jami hosil hajmi:** 650 tonna.

Mahsulot narxi:

- Ochiq yer mahsuloti narxi: \$1.5/kg.

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

- Issiqxona mahsuloti narxi: \$2/kg.

Umumiy daromad:

- Ochiq yerdan daromad: 450 tonna * \$1.5 = \$675,000.

- Issiqxonadan daromad: 200 tonna * \$2 = \$400,000.

- **Umumiy daromad:** \$1,075,000.

6.2. Operatsion xarajatlar

Nomi	Narxi (AQSh dollari)
Transport va qadoqlash	\$150,000
Logistika va bojlar	\$100,000
Ishchilar ish haqi	\$300,000
Boshqa operatsion xarajatlar	\$100,000
Umumiy operatsion xarajatlar	\$650,000

6.3. Soliqlar

1. Foyda solig'i: eksportda undirilmaydi.

2. QQS (Qo'shilgan qiymat solig'i): eksportda undirilmaydi.

3. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i: ish haqi fondining 12% (\$300,000), bu \$36,000 ni tashkil qiladi.

6.4. Sof foyda

- **Yalpi foyda:** \$1,075,000 - \$650,000 = \$425,000.

- **Sof foyda (soliqlardan keyin):** \$425,000 - \$36,000 = \$389,000.

	«O'zbekekspertiza» AJ	Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i>
---	----------------------------------	---

7. Marketing strategiyasi

7.1. Eksport shartnomalari

Rossiya, Qozog'iston, Xitoy va Yevropa Ittifoqidagi xaridorlar bilan uzoq muddatli shartnomalar tuzish rejalashtirilgan. Mahsulot ekologik toza sifatida targ'ib qilinadi, bu ayniqsa Yevropa bozorida dolzarbdir.

7.2. Sertifikatlash

GlobalGAP kabi xalqaro sifat sertifikatlarini olish, bu esa yuqori foyda keltiradigan bozorlariga kirish imkonini beradi.

7.3. Mahalliy bozorlar

Mahsulotning bir qismini ichki bozorda sotish mumkin, bu moslashuvchanlik va qo'shimcha daromadni ta'minlaydi.

8. Xatarlar va ularni kamaytirish choralari

- Iqlimiy xatarlar:** Issiqxonalar va tomchilatib sug'orish tizimidan foydalanish iqlimiy xatarlarni kamaytiradi.
- Valyuta kursi o'zgarishi xavfi:** Valyuta va bozorlar diversifikatsiyasi hamda valyuta xedjing vositalaridan foydalanish xatarlarni minimallashtiradi.
- Logistika xatarlari:** Bir nechta transport operatorlari bilan ishlash va mahsulotlar uchun saqlash joylarini yaratish kechikish xavfini kamaytiradi.

	<p style="text-align: center;">«O'zbekekspertiza» AJ</p>	<p style="text-align: center;">Biznes-reja <i>Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish</i></p>
---	---	---

Xulosa

Granova qalampiri navini issiqxona va ochiq yerda yetishtirish va eksport qilish loyihasi yerning yil davomida ishlatilishi, davlat ko'magiga ega bo'lish va qulay bozor sharoitlari tufayli yuqori rentabellik va barqarorlikni taklif etadi.

****Eslatma:** Ushbu biznes-rejada taqdim etilgan rasmlar konseptual bo'lib va yakuniy loyihadan farq qilishi mumkin. Haqiqiy dizayn va arxitektura qarorlari ishlab chiqish va qurilish jarayonida o'zgarishi mumkin.

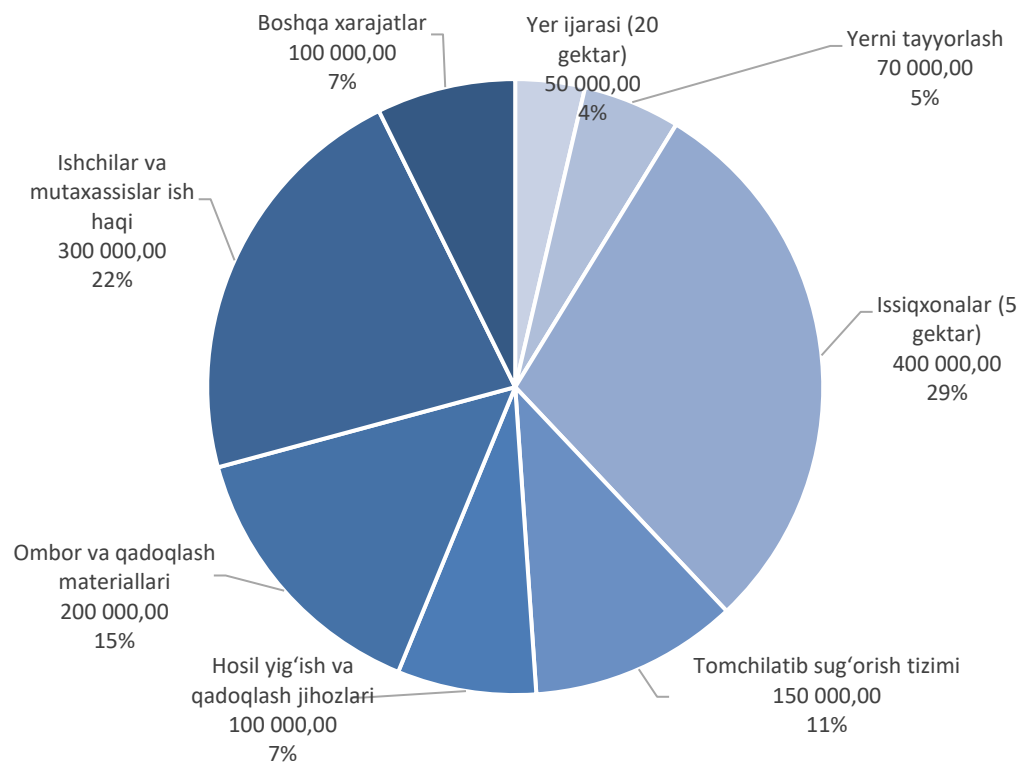
«O'zbekekspertiza» AJ

Biznes-reja
Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish

Ilova. Moliyaviy ko'rsatkichlar va pul oqimi grafigi

Investitsiyalar tarkibi (AQSH dollarida)

Nomi	Narxi (AQSh dollari)
Yer ijarasi (20 gektar)	50,000
Yerni tayyorlash	70,000
Issiqxonalar (5 gektar)	400,000
Tomchilatib sug'orish tizimi	150,000
Hosil yig'ish va qadoqlash jihozlari	100,000
Ombor va qadoqlash materiallari	200,000
Ishchilar va mutaxassislar ish haqi	300,000
Boshqa xarajatlar	100,000
Investitsiyalar tarkibi	\$1,370,000

«O'zbekekspertiza» AJ

Biznes-reja
Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish

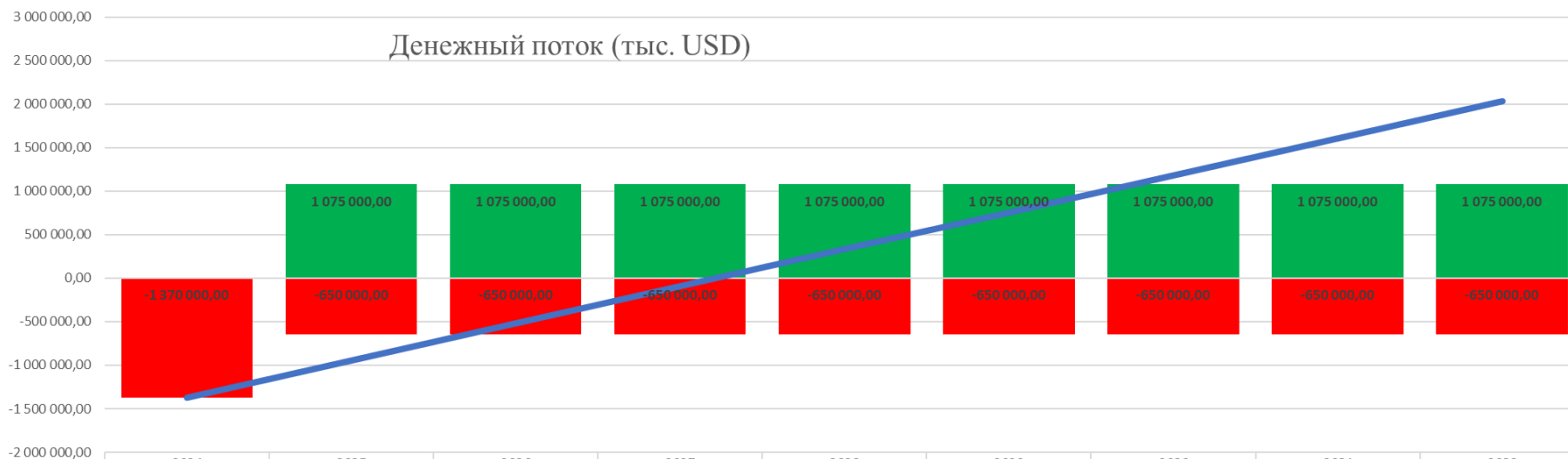
Moliyaviy ko'rsatkichlar (AQSH dollarida)

Всего инвестиций	AQSH dollarida 1 370 000,00
Ko'rsatkichlar	Bir yilda
Umumiy operatsion xarajatlar	650 000,00
Transport va qadoqlash	150 000,00
Logistika va bojlar	100 000,00
Ishchilar ish haqi	300 000,00
Boshqa operatsion xarajatlar	100 000,00
Umumiy daromad	1 075 000,00
Ichki daromadlilik normasi	31% yillik
O'zini qoplash muddati	3 3/5 yil

«O'zbekekspertiza» AJ

Biznes-reja
Granova qalampirini 20 gektarda yetishtirish

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Доходы	0,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00
Расходы	-1 370 000,00	-650 000,00	-650 000,00	-650 000,00	-650 000,00	-650 000,00	-650 000,00	-650 000,00	-650 000,00
Накопленный поток	-1 370 000,00	-945 000,00	-520 000,00	-95 000,00	330 000,00	755 000,00	1 180 000,00	1 605 000,00	2 030 000,00